

ZBIRKA NARAVNE NESREČE

Miha Pavšek

bljano, ki pa je na tej karti narisana nekako na tromeji med Avstrijo, Madžarsko in Slovenijo. Na strani 7 je znak za Ljubljano postavljen nekam okrog Zidanega Mosta. Poleg tega lahko najdemo še nekaj preostalih nemških napisov: Rünfkirchen, izilien (očitno ostanek napisa Sizilien) itd., kar kaže na površnost kartografske obdelave gradiva. Nekoliko podrobnejši pregled samo te karte je navrgel preko 30 napak in nedoslednosti. Tako so na primer vrisani najvišji alpski vrhovi, pa najvišji vrh Velike Britanije Ben Nevis in Apeninov Gran Sasso, manjkajo pa najvišji vrhovi Pirenejev (Pico de Aneto), Karpatov (Gerlahovsky štít v Tatrah) in Skandinavskega gorovja (Glittertind), niti ni dodan Triglav, kar bi bilo za slovenskega bralca edino sprejemljivo, saj je za vse omenjene posege na karti dovolj prostora. Iz navedenega primera je razvidna nedoslednost, saj navedbo Ben Nevisa lahko še razumemo kot informacijo o državi, ki jo obravnava pričujoča knjiga, Gran Sasso pa je v Italiji, ki je očitno del južne Evrope. . .

Tako je pravzaprav z vsemi kartami v tej knjigi. Na strani 129 ima Triglav koto 2863, čeprav v Sloveniji geodeti že dobri dve desetletji trdijo, da je Triglav visok 2864 m. Zelo značilen primer neodgovornega in površnega dela v Mladinski knjigi je karta na strani 132, ki prikazuje najpomembnejša smučarska središča v Alpah. V Sloveniji ni vrisanega nobenega takega kraja! Morda v Sloveniji res nimamo nobenega evropsko pomembnega smučarskega središča, nedvomno pa je, da imamo državno meja s Hrvaško. Država Hrvaška na tej karti tudi ni napisana, čeprav je prikazan velik del njenega ozemlja. Lahko pa najdemo napisa za Češko in Slovaško, med katerima pa seveda ni vrisana državna meja, itd, itd.

Vse to so hudi spodrsaljaji in tehnični izgovori nikakor niso sprejemljivi. To je žalitev slovenskega bralca in države, ki v letu 1993 nima opravičila! Na nek način je zanikanje prizadevanj za neodvisnost. Je ta spodrsaljaj politično dejanje? Bralcem in kulturni javnosti svetujem, da naj si to knjigo ogledajo in presodijo upravičenost te kritike.

Menim, da je naša dolžnost, da od tujih založnikov dosledno zahtevamo spoštovanje naše ozemeljske integritete. Dolžnost javnosti je, da skrbno opozarja na takšne pomanjkljivosti in napake v tujih publikacijah. Moje osebne izkušnje in pripombe založniškimi hišam (National Geographic, The Times, De Agostini, Hallwag) so zelo pozitivne. Na pripombe in opozorila sem vedno prejel prijazen odgovor in v naslednjih izdajah so jih tudi dosledno upoštevali. To je zelo važno in pomembno prizadevanje za uveljavljanje in utrjevanje naše neodvisnosti.

Konec lanskega leta so nas pri DZS razveselili z izdajo zbirke bogato ilustriranih knjižic o naravnih nesrečah. Naslovi posameznih knjižic angleške avtorice Jane Walker so Lakota, suša in kobilice, Potresi ter Snežni in zemeljski plazovi.

V prvi knjižici izvemo nekaj več o suši in občasnih invazijah kobilic, ki v nekaterih predelih sveta lahko uničijo celoten letni pridelek. Posledica je velika revščina in s tem tudi lakota v državah, ki so že tako ali tako med najmanj razvitimi. Tovrstnim naravnim nesrečam se žal mnogokrat pridružijo še neurejene politične razmere. Avtorica nas opozarja na čedalje večji obseg teh območij in težavnost preprečevanja tovrstnih katastrof in saniranja njihovih posledic.

V drugih dveh knjižicah je na slikovit in preprost način podana razlaga nastanka, vzrokov, posledic in glavnih pokrajinskih značilnosti potresov, snežnih in zemeljskih plazov ter skalnih podorov. Mlade bralce bodo še posebej pritegnili podrobnejši opisi posameznih največjih naravnih nesreč, ki so prikazani v sliki, risbi in besedi. Nadalje nas avtorica seznanja z nesrečami iz preteklosti in nam podaja osnovna navodila za ravnanje v primeru, da smo priče takšnemu dogodku. Pri snežnih plazovih nas opozarja, da lahko takšno nesrečo povzročimo tudi sami.

V zbirki je med besedilom dodanih tudi nekaj fotografij in primerov iz domačega okolja, ki nas opominjajo, da so tovrstne naravne nesreče prisotne tudi pri nas. Pri vsaki od nesreč izvemo tudi za glavna območja in pokrajine, kjer so le-te najpogostejše. Na koncu vsake izmed treh knjižic je kratak slovarček osnovnih pojmov in pomembnejši podatki s posameznega področja, ki je v knjižici podrobneje predstavljeno. Bistveni del celotne zbirke so pregledne risbe (blokdiagrami), ki bodo zagotovo pritegnile mlade bralce. Besedilo je zato v podrejenem položaju, poučne in kakovostne fotografije pa bodo le še povečale zanimanje mladih radovednežev.

Vsekakor zbirka o naravnih nesrečah ne bi smela manjkati na šolskih knjižnih policah. Izdajo zbirke je finančno podprlo Ministrstvo za obrambo in zaščito republike Slovenije - Republiška uprava za zaščito in reševanje. Priporočamo jo tudi srednješolcem in še posebej vsem geografskim pedagogom, ki jim bo lahko služila tudi kot koristen didaktični pripomoček pri njihovem delu, s čimer bodo popestrili razlago in samo predstavitev naravnih nesreč kot pomembnih geografskih pojavov.

